

Байки й прибаютки

Левко Боровиковський

ДО ДІТЕЙ

Гей, діти-мотилята!
А годі вам цяцьками грать,
М'яч бить, метелики ганять:
Я байку розкажу - послухайте, хлоп'ята!
На якого вам ката
З книжками носитеся в руках?
Сідайте лишень на лавках:
Я байку розкажу - послухайте, хлоп'ята!
Веселі небожата!
Чи не обридло бігати вам
І по горах, і по долам? -
Я байку розкажу - послухайте, хлоп'ята!

МОЯ БАЙКА

Моя байка
Ні бійка, ні лайка:
Нехай ніхто на себе не приймає,
А всяк на вус собі мотає -
Хто вуси має...

ДО ДРУКАРЯ

Друкарю! Не дрімай; де треба, точку став,
Щоб мокрим нас рядом злий критик не напав,
Бо є й такі: не найде толку - буде тихо;
Не найде ж точки - лихо!

НАЩО ПИСАТЬ

Нащо писать байки, даремно драти рот?
Який чита їх чорт?..
А хоть би хто й читав: кому читать їх мило?..
- Пишу, бо вчивсь писать; кричу - нінащо, так! -
Нехай хоть буде знати всяк,

Що в мене є перо, бумага і чорнило.

БАЙКИ, ТА ДЯК, І ПЕТРУСЬ

Дяк

Петрусю! Кинь байки, – з байками не здобруєш!
Учи свій стих, а то субітки покуштуєш!

Петрусь

Який з стихів тих прок, панотче? –
А байка всякого, хто прочитати схоче,
І поскубе, і залоскоче.

БАЙКА

Був дід, що не ворчав, не лаявсь, не сварився;
Був парубок, що жив розумно, не дровичся;
Був швець, що цілий вік горілки в рот не брав,
Кравець, що, краївши, остаточків не крав;
Був крамар, що не вмів аршинцем обміряти,
Скупий, що бідний рад у нужді рятувати...
“Хіба ж неправда се?” – кричить сусід, як чайка.
– Все правда... а нехай се буде наша байка.

БАГАТИЙ, БІДНИЙ

У Прокопа обід, у Прокопа хрестини,
У Прокопа бенкет, весілля, іменини;
Зате ж у Прокопа куми і побратими,
І всякий Прокопові сват,
І всякий Прокопові брат,
За Прокопа усякий рад
І в воду, і в огонь скакати!..
Аж глядь –
У Прокопа пожар, все в Прокопа згоріло,
Насилу виніс сам з огню з душею тіло!..
Що ж, рідні та куми
В пожежі помогли?
Не дуже: родичі його й не пізнавали, –

До Прокопа й стежки в бур'ян позаростали!
Недаром люди гомонять:
Поки багат,
То поти й сват.

ЩУКА Й ПЛІТОЧКА

Край річки, ставши на плотину,
Рибалка удочку закинув,
Наткнувши на гачок
Чималий черв'ячок.
Маленька пліточка крізь сльози жалкувала,
Що із гачка,
За малим ростом, черв'ячка,
Біднятка, не дістала...
Де щука не візьмись - хватъ зразу черв'ячок!
Рибалка нею борщ затовк...
пропала щука, бо великою була;
А Пліточка жива - бо Пліточка мала.

СКАРБ

Луці явився скарб - Лука к ньому з мішками.
Землі не чути під ногами!
Вже в голові снує купить село!..
На третій день, підвередившись п'ятаками,
Умер Лука - Луки як не було.
Ми думаємо віки жить,
А смерть стоїть
Не за горами - за плечами.

МЕТЕЛИК

Загруз з волами віз.
Втомившись, воли
В багні лягли,
Втомивши й мужика-небога.
На возі сидячи,
Метелик розсудив,
Що він з снопами віз в болоті погрузив -
Ізнявся й полетів, сказавши: "Їдьте з богом!"

МОЇ КУМИ

Кума моя в шинок сальце носила,
А Кумові борщик без сала все варила.
“Уп’ять без сала борщ!” – Кумі раз крикнув Кум;
А Кумові Кума на глум:
“Та сало
Від холоду розтало”.
“Хіба!” – сказав мій Кум.
Хто ж чув, щоб з холоду та сало розставало?
Як схочеться Кумі, відійде в Кума ум.

ГОЛОВА

У Йванів огород понадилась корова
Петрова.
Іван, подумавши, у хлів її загнав,
Убив і обідрав,
А шкуру Голові подарував.
Петро та Голові позов подав на Йвана буяна.
А Голова тер лоб, подумав і рішив:
“Петрові й другий раз корови не пускати
(Коли-то буде другу мати)
Іванів двір топтати;
А за труди, що Йван корову облупив,
Петро щоб гроші заплатив”.
Крий боже в нашому селі
Такому бути Голові.

ОВЕЧКА

Побачивши, що Вовк старий в барулі здох,
Овечка з Бараном удвох
Прийшли і ну ногами тусувати
За те, що наживо їх часто мав лякати.
Нехай хоть мертвий буде знати,
Драчун проклятий,
Що й Овечки Вовкам не люблять іспускати.
Не Вовка, а Овець тут треба жалкувати!

ОБИНЯКИ

Прохала Злидниха в сусіда буряків.
Дали їх: Злидниха ніс звісила від грусти.
Чого ж? Не поняли її обиняків:
Прохала Злидниха в сусіда буряків,
А треба дати було капусти.

СВАРА

Ничипір з Хіврею йшли в город на базар.
Ничипір сам собі сказав:
“Продам я курочку та молока куплю...”
“А я у молочко потапців нароблю!” –
Сказала Хівря тут. Ничипір в щоку лясь!
“А зась!
Чужого молока не квась!”
Ще й молоко й на очах не бувало,
А в Хіврі двох зубів не стало.

СИДІР

Веселий Сидір оженився
Та й зажурився.
Краї гаю сидячи, побачив він телят –
І скачуть, і шалять,
Та й каже: добре ви телята, розходились –
Запевно ще ви не женились;
А вас, щоб присмирить, –
женить.

МАКСИМ

Максим “бог дасть” не раз під вікнами чував.
Бог дав Максимові – Максим багатий став –
Бо скарб Максимові послав.
І ті, хто Максимця не раз з двора зганяли –
Максимових собак ласкали.

КЛИМ

Клим п’є, шутить, танцює, грає;
Казок і приказок говорить – не вгаває,

Ні втоми Клим, ні сну не знає;
Без Клима бесіда – без чорта купина;
Весілля – Клим мій там, – Клим бенкет
носом знає;
А діло? Клим, як чорт від ладану,
втікає.

ГУСИ

Гусей у кучу закидали,
А Гуси з радощів сичали й гелкотали.
“Насилу, – кажуть, – нас взялися шанувать.
І вдоволь годувать!”
Підгодувавши їх чи дві, чи три неділі –
Порізали й поїли.

СВІЙ ДІМ - СВОЯ ВОЛЯ

Хомиха чоловіка била;
Не на лихо ж Хому Хомиха вчила!
Хома Постіл
Від жінки заховавсь під піл,
І, в три погібелі звернувшись, трусився,
І плакав, і просився...
Хомиха з рогачем присікалась: “Вилазь!
Вилазь, личино зла!...” Хома в куточку бгавсь
І, плачучи, озвався:
“Не вилізу! Тобі я потурати годі:
Я господин в своїй господі!”

ЛИСИЦЯ Й ВЕДМІДЬ

Поснідавши вівсю, Ведмідь розтанцювавсь;
За танці Ведмедя Лисиця розхвалила.
“Ей, кумо, хвалючи сі танці, – согрішила”, –
Сірко Лисиці обізвався.
“Не в танцях сила, –
(Тоді Лисиця говорила) –
Не танці я його, а лапища хвалила”.

ДАРЕМНА ПРАЦЯ

Щоб азбуки не вчить, Івась її порвав;
Що бридкий, дзеркало в шматки пошматував,
А рота у людей нічим не зупинив:
Сам не оглух – других не онімив.

ОХОТНИК

Охотник уточку підстрелив в піст весною:
Що з неї? Їсти – гріх, дай подождать,
Щоб розговітись дичиною!
Діждав... і розговівсь? – Ні: утку взяв робак!
Отак!
Нащо ж стрілять було весною?
Сторінки: 1 [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#)